

TB REP

TB Regional EECA Project on Strengthening Health Systems
for Effective TB and DR-TB Control, funded by the Global Fund

ИНФОРМАЦИОННЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

ВЫПУСК 2

Электронный информационный бюллетень по актуальным вопросам государственной политики противодействия туберкулезу, перехода на амбулаторную форму лечения, обмена лучшими практиками в этом, противодействию стигме и дискриминации основных затронутых групп населения.

Электронный информационный бюллетень по актуальным вопросам государственной политики противодействия туберкулезу, перехода на амбулаторную форму лечения, обмена лучшими практиками в этом, противодействию стигме и дискриминации основных затронутых групп населения разработан в рамках проекта «СОЗДАНИЕ БЛАГОПРИЯТНОЙ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ ДЛЯ ПЕРЕХОДА НА АМБУЛАТОРНУЮ ФОРМУ ЛЕЧЕНИЯ ТУБЕРКУЛЕЗА В УКРАИНЕ».

ИНФОРМАЦИОННЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ.

2-й выпуск, октябрь 2016 года.

**Виталий Руденко, Игорь Горбасенко, Сергей Борткевич,
Виктор Пилипенко, Михаил Матвиенко, Леонид Турченко**

Бюллетень издается на русском языке. Возможно использование языка оригинала для отдельных материалов.

Публикация данного материала стала возможной благодаря гранту, предоставленному в рамках проекта TB-REP, который финансирует Глобальный фонд для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией и реализует Центр PAS в качестве Основного реципиента. Мнение автора (авторов), высказанное в данной публикации, может не совпадать с мнением ГФ, Основного реципиента и других партнеров проекта TB-REP

ОГЛАВЛЕНИЕ

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДОСТУПА К УСЛУГАМ ПО ПРОФИЛАКТИКЕ И ЛЕЧЕНИЮ ТУБЕРКУЛЕЗА ДЛЯ ТРУДНОДОСТУПНЫХ И УЯЗВИМЫХ ГРУПП НАСЕЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА АМБУЛАТОРНУЮ МОДЕЛЬ ЛЕЧЕНИЯ.....	4
РЕКОМЕНДАЦІЇ І ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВИХ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ НА АМБУЛАТОРНУ МОДЕЛЬ ЛІКУВАННЯ.....	6
ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАХОДІВ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	6
ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАХОДІВ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	12
ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ПОСТРАДАВШИХ ОТ ТУБЕРКУЛЕЗА: ТУБЕРКУЛЕЗ ИЗЛЕЧИМ!	21
1-Я РЕГИОНАЛЬНАЯ ВСТРЕЧА ПАРТНЁРОВ ПО АДВОКАЦИИ В СФЕРЕ ТУБЕРКУЛЕЗА	23

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДОСТУПА К УСЛУГАМ ПО ПРОФИЛАКТИКЕ И ЛЕЧЕНИЮ ТУБЕРКУЛЕЗА ДЛЯ ТРУДНОДОСТУПНЫХ И УЯЗВИМЫХ ГРУПП НАСЕЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА АМБУЛАТОРНУЮ МОДЕЛЬ ЛЕЧЕНИЯ

14 июля 2016 в г. Херсон в конференц-зале гостиницы «Оптим Херсон» состоялся круглый стол «Обеспечение доступа к услугам по профилактике и лечению туберкулеза для труднодоступных и уязвимых групп населения в условиях перехода на амбулаторную модель лечения».

Открыл круглый стол и поздравил участников Виталий Руденко, национальный эксперт по вопросам адвокации, коммуникации и социальной мобилизации (АКСМ) в сфере противодействия туберкулезу. Также он представил присутствующим проект «Создание благоприятной общественно-политической ситуации для перехода на амбулаторную модель лечения туберкулеза в Украине».

С информацией на тему «Социальная и медико-социальная составляющая перехода на амбулаторную пациент-ориентированную модель в лечении туберкулеза. Позитивные

наработки, существующие в этом барьеры и пути их преодоления» выступили Владимир Бурятинский, главный врач Херсонского областного противотуберкулезного диспансера, и Галина Коваль, главный внештатный фтизиатр Департамента здравоохранения Херсонской облгосадминистрации.

О сущности социальной мобилизации для преодоления стигмы и дискриминации людей, пострадавших от туберкулеза, совершенствование социальной составляющей региональной политики противодействия туберкулезу участникам круглого стола

рассказал Игорь Горбасенко, член Национального совета по вопросам противодействия туберкулезу и ВИЧ-инфекции/СПИДа.

Сергей Борткевич, национальный эксперт по вопросам АКМ в сфере противодействия туберкулезу, подвел итоги анализа государственной и региональных политик и лучших практик оказания амбулаторной помощи основным группам населения, которых коснулась проблема туберкулеза.

В ходе круглого стола состоялось обсуждение доступа к услугам по профилактике и лечению туберкулеза для труднодоступных и уязвимых групп населения в условиях перехода на амбулаторную модель лечения, внедрения амбулаторной модели лечения в Херсонской области, ее преимущества и барьеры.

По итогам круглого стола прорабатывается резолюция, которая будет представлена руководству Херсонской области и всем заинтересованным сторонам.

РЕКОМЕНДАЦІЇ І ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВИХ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОТИДІЇ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ НА АМБУЛАТОРНУ МОДЕЛЬ ЛІКУВАННЯ

В червні та липні 2016 року Фундацією «Громадський рух «Українці проти туберкульозу» в рамках проекту «Створення сприятливого суспільно-політичної ситуації для переходу на амбулаторну форму лікування туберкульозу в Україні» проведені круглі столи в Житомирській та Херсонській областях, на яких обговорювалися питання вдосконалення регіональної політики протидії туберкульозу в умовах переходу на амбулаторну модель лікування.

За підсумками круглих столів були розроблені та направлені до Житомирської та Херсонської обласних державних адміністрацій пропозиції по удосконаленню регіональної нормативної бази, що регулює питання протидії туберкульозу. Пропонуємо зазначені напрацювання Вашій увазі.

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАХОДІВ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

1. Обласна цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз до 2016 року.

В рамках обласної цільової програми доцільна розробка Плану заходів для практичного втілення амбулаторної моделі лікування туберкульозу.

1.1. В організаційно-адміністративній частині Плану заходів доцільно передбачити розробку та затвердження районних/міських цільових соціальних програм запровадження амбулаторної моделі лікування захворювання на туберкульоз із врахуванням особливостей епідемічної ситуації у районі/місті, передбачивши виділення цільових асигнувань на його реалізацію.

1.2. Зважаючи на загальносвітову констатацію того, що проблематика захворювання на туберкульоз лише на 15 відсотків є медичною, а інша її частина носить мультидисциплінарний соціальний характер, спираючись на нормативно-законодавчу базу України, зокрема, діючи ПКМ України від 23 травня 2001 р. №

559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок», доцільно:

1.3. В розділ 1 «Загальна характеристика обласної цільової соціальної Програми протидії захворюванню на туберкульоз...»

- ввести до числа співрозробників Обласної цільової соціальної програми основні структурні підрозділи Обласної державної адміністрації, а саме:

Департамент фінансів;

Департамент праці та соціального захисту населення;

Управління освіти і науки;

Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю;

Управління культури;

Управління сім'ї, молоді та спорту;

Департамент економічного розвитку, торгівлі та міжнародного співробітництва;

Управління промисловості, розвитку інфраструктури та туризму;

Управління агропромислового розвитку;

Службу у справах дітей;

Департамент містобудування, архітектури, будівництва та ЖКГ;

а також обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше - **за узгодженням.**

- ввести до числа **учасників** Обласної цільової соціальної програми

ті ж основні структурні підрозділи Обласної державної адміністрації, а саме:

Департамент фінансів;

Департамент праці та соціального захисту населення;

управління охорони здоров'я;

Управління освіти і науки;

Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю;

Управління культури;

Управління сім'ї, молоді та спорту;

Департамент економічного розвитку, торгівлі та міжнародного співробітництва;

Управління промисловості, розвитку інфраструктури та туризму;

Управління агропромислового розвитку;

Службу у справах дітей;

Департамент містобудування, архітектури, будівництва та ЖКГ;

Районні та міські державні адміністрації;

а також обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше **за узгодженням.**

1.4. Зважаючи на мультидисциплінарний характер відповіді на епідемію туберкульозу, а також підвищення відповідальності регіональних органів влади в рамках проведення адміністративної реформи, головним відповідальним виконавцем обласної програми доцільно призначити **Першого заступника Голови Облдержадміністрації, а в містах і районах області – відповідно першого заступника (заступника) голови держадміністрації.**

1.5. В розділ Ш. «Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом» та розділ VI. «Шляхи та способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми» доцільно внести інформацію щодо запровадження амбулаторної моделі лікування туберкульозу.

1.6. В розділ IX. **ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ, у графу «Найменування завдання»** доцільно внести інформацію:

- щодо амбулаторного лікування.

- в п. 1.1 «Найменування заходу» доцільно внести розробку і затвердження річних Планів щодо профілактики і боротьби із туберкульозом у кожному із департаментів, управлінь і служб ОДА, а також у обласних структурних підрозділах центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та

реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше - **за узгодженням**, із урахуванням введення амбулаторної моделі лікування, передбачивши виділення цільових асигнувань на їх реалізацію.

Передбачити внесення змін та доповнень в положення про структурні підрозділи ОДА, а також, **за узгодженням**, в положеннях про обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше.

- В стовпчик **«Найменування завдання»** доцільно внести роботу первинної ланки мережі щодо амбулаторної моделі лікування.
- Доцільно передбачити компенсацію проїзду медичного працівника до пацієнта при реалізації амбулаторної моделі лікування.
- Доцільно передбачити фінансову стимуляцію медичного працівника у разі ефективного лікування хворого (у вигляді доплати до зарплати, стимулюючих надбавок тощо), а також за відвідування хворого.
- Передбачити заохочення медичних працівників у разі виявлення туберкульозу на ранніх стадіях.
- Передбачити визначення і періодичне уточнення груп ризику щодо туберкульозу в області, зважаючи на регіональні особливості.

2. Доцільно рекомендувати Облдержадміністрації з метою підвищення ефективності протидії туберкульозу в області, зважаючи на підвищення ролі і відповідальності регіональних адміністрацій за стан справ в умовах проведення

адміністративної реформи звернутися до центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше, відносно внесення змін і доповнень у положення про обласні структурні підрозділи цих органів щодо протидії епідемії туберкульозу, (зокрема, проведення профілактичних заходів у відповідних групах населення).

2.1. Доцільно звернутися до Національної ради протидії туберкульозу і ВІЛ-інфекції/СНІДу щодо звернення до Президента України та Кабінету Міністрів України:

- щодо визначення персонально відповідальними за виконання заходів щодо протидії епідемії туберкульозу керівників державних адміністрацій;
- щодо внесення змін та доповнень у положення центральних органів виконавчої влади та їх регіональних підрозділів, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше. щодо профілактики і боротьби із туберкульозом, в тому числі у категоріях людей, що знаходяться у зоні їх відповідальності – наприклад, мігрантів, тощо);
- щодо внесення змін до бюджетного кодексу України з питань фінансування громадських організацій;
- щодо внесення змін в рейтингову оцінку роботи Державних адміністрацій, надавши позитивний рейтинг за підвищення виявлення випадків захворювання на туберкульоз, таким чином стимулювавши цю роботу щодо визначення реального резервуару захворювання, який ВООЗ визначає за розрахунковими показниками.

3. В обласні галузеві програми доцільно включити:

3.1. В «Програму розвитку громадянського суспільства» -

3.1.1 в співрозробники програми - Управління охорони здоров'я;

3.1.2. в учасники програми – Обласну координаційну раду з питань боротьби із туберкульозом і СНІДом;

3.1.3. в розділ 7. Показники продукту Програми – вивчення громадської думки щодо втілення амбулаторної моделі лікування;

3.1.4. в розділ 9. Напрямки діяльності та заходи Програми – висвітлення у обласних ЗМІ засідань обласної координаційної ради з питань боротьби із туберкульозом і СНІДом;

3.1.5. розмістити на сайті Обласної державної адміністрації розділ по висвітленню роботи обласної координаційної ради з питань боротьби із туберкульозом і СНІДом;

3.1.6. включити інституційну підтримку громадських волонтерських рухів щодо профілактики і супроводження лікування хворих на туберкульоз, в тому числі на амбулаторному етапі;

3.1.7. в розділ 4. «Шляхи виконання завдань Програми» включити заходи по сприянню громадським організаціям (в тому числі протитуберкульозного напрямку) щодо формування лідерів місцевих громад;

3.1.8. На виконання розділу 5. «Завдання Програми» конкретною статтею передбачити кошти на соціальне замовлення, конкурси місцевих грантів для НУО (в тому числі для НУО, що беруть участь у реалізації амбулаторної моделі лікування).

3.2. В Програму інформаційної діяльності Житомирської обласної державної адміністрації та розвитку інформаційного простору області на 2016 – 2018 роки включити:

3.2.1 в співрозробники програми – управління охорони здоров'я;

3.2.2. в розділ «Напрямки інформаційної діяльності Житомирської обласної державної адміністрації та розвитку інформаційної сфери області на 2016 – 2018 роки», при реалізації заходів пункту «Виготовлення та розміщення соціальної реклами» передбачити протитуберкульозну соціальну рекламу, у тому числі і про переваги амбулаторного лікування;

3.2.3. передбачити підвищення інформованості різних верств населення, в першу чергу – соціальних і медичних груп ризику на захворювання, хворих та членів їх сімей з питань туберкульозу та амбулаторного лікування.

3.3. В Програмі соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території, районів проведення антитерористичної операції на територію Житомирської області та військовослужбовців, працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, інших силових структур області, що брали участь у антитерористичній операції, у 2016 році, та у Програмі на наступні роки передбачити:

3.3.1. Соціальну та фінансову підтримку хворих на туберкульоз та членів їх сімей, в тому числі:

- соціальну допомогу безробітним (непрацюючим) хворим 1,2 і 3 категорії;
- компенсацію коштів хворому або медичному працівнику на проїзд на амбулаторному етапі, в тому числі надання талонів на проїзд;
- обумовити, що соціальна допомога, гроші або продуктові пайки можуть бути виділені у разі дотримання режиму лікування на амбулаторному етапі;
- якщо такі особи не працюють, для попередження відриву від лікування, у разі

необхідності відриву з метою заробітку грошей, передбачити виплату певної мінімальної суми як компенсації заробітної платні;

- надання гігієнічних наборів для забезпечення хворих, членів їх сімей та медичних працівників, що опікуються хворими на амбулаторному етапі лікування, відповідними засобами захисту.

3.4. Комплексна програма розвитку малого і середнього підприємництва у Житомирській області на 2015 – 2016 роки, та у Програмі на наступні роки:

На виконання заходів, спрямованих на забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів соціально-економічної політики, визначених у Програмі економічного та соціального розвитку Житомирської області, до Комплексної програми та Програми на подальші роки доцільно включити наступне:

3.4.1. В п 9. «Заходи Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва у Житомирській області на 2015 – 2016 роки», і подальші роки, в розділ II. «Фінансово-кредитна та інвестиційна підтримка» включити:

- розробка плану щодо навчання підприємств осіб із соціальних і медичних груп ризику захворювання на туберкульоз.
- сприяння пріоритетному працевлаштуванню осіб із соціальних і медичних груп ризику захворювання на туберкульоз, в першу чергу із числа переселенців і учасників АТО, в тому числі відповідно до п. 31 розділу II - працевлаштування безробітних громадян, або виплата допомоги по безробіттю одноразово для зайняття підприємницькою діяльністю.

3.5. Комплексна програма “Молодь і родина Житомирщини” на 2012 – 2016 роки, та у Програмі на наступні роки:

В Програмі зазначається що стан інституту сім’ї та соціально-демографічний розвиток області характеризуються низкою несприятливих показників. Серед них – швидке поширення серед молоді соціально-небезпечних хвороб, насамперед туберкульозу та СНІДу;

До даної і програм на наступні роки доцільно включити:

3.5.1. до розділу VII. Показники продукту комплексної програми», п. II Показники ефективності Програми:

- Рівень охоплення молоді інформаційно-просвітницькою роботою щодо захворювання та туберкульоз, в тому числі інформацією щодо амбулаторної моделі лікування.

3.5.2. до розділу VII. «Показники продукту комплексної програми», п. III «Показники якості Програми»:

- кількість людей, обізнаних із інформацією щодо захворювання та туберкульоз, в тому числі інформацією щодо амбулаторної моделі лікування.

3.5.3. До розділу VIII. «Напрями діяльності і заходи Програми», п. III. «Формування здорового способу життя», підпункт 3.1, доцільно включити формулювання:

- «Створення сприятливих умов для формування свідомого ставлення молоді до збереження здоров’я, профілактики і боротьби з туберкульозом».

3.5.4. До розділу VIII. «Напрями діяльності і заходи Програми», п. III. «Формування здорового способу життя», підпункт 3.4 доцільно включити формулювання:

- Проведення акцій з нагоди Всесвітнього і Всеукраїнського дня боротьби із туберкульозом.
- включити до графі «Сприяння розвитку волонтерського руху у навчальних закладах з

питань профілактики СНІДу, наркоманії, пияцтва, тютюнопаління» - **з питання профілактики туберкульозу.**

- Включити до графі «Виконання програми занять з профілактики ВІЛ/СНІДу серед дітей у закладах соціального захисту»:

- організацію занять з профілактики туберкульозу із залученням медичних працівників.

4. Обласна цільова соціальна програма розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року, та у Програмі на наступні роки:

- В розділ «Шляхи і способи розв'язання проблеми», «формування у дітей та їх батьків здорового способу життя», включити заходи щодо інформування відносно профілактики туберкульозу, а також ознайомлення з амбулаторною моделлю лікування.

5. Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2012 - 2016 роки, та у Програмі на наступні роки:

5.1. В розділ І. «Загальна характеристика обласної комплексної програми розвитку фізичної культури і спорту» співрозробником програми визначити Управління охорони здоров'я, зважаючи на погіршення здоров'я населення, що констатується даною програмою.

6. Обласна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2014 – 2018 роки

6.1. В розділі 1. «Загальна характеристика обласної Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища» співрозробником програми доцільно ввести Управління охорони здоров'я.

6.2. Зважаючи, що в даній програмі зазначено, що на стані охорони праці негативно позначається недостатнє забезпечення

працюючих засобами індивідуального та колективного захисту,

- в розділі «Ресурсне забезпечення обласної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища» доцільно вказати обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми, обласні кошти на придбання засобів індивідуального захисту в протитуберкульозних закладах.

7. Програма зайнятості населення Житомирської області на період до 2017 року, та у Програмі на наступні роки:

7.1. В розділ ІІІ. «Напрями та заходи щодо поліпшення ситуації у сфері зайнятості населення до 2017 року» доцільно ввести пункт 17 із формулюванням:

- Забезпечити підвищення рівня зайнятості осіб із соціальної і медичної груп ризику захворювання на туберкульоз.

7.2. В програму доцільно ввести контроль відповідними структурами ОДА виконання ПКМ України від 23 травня 2001 р. № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок».

7.3. В п. 3. «Підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції» в плані посилення контролю за використанням роботодавцями праці іноземців та осіб без громадянства з метою запобігання їх нелегальній зайнятості»

- доцільно зобов'язати Територіальну державну інспекцію з питань праці в області (за згодою), обласний центр зайнятості забезпечити контроль за проходженням робітниками перевірки на туберкульоз.

7.4. в п.4. «Сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці», у підпункті 16 «Сприяти у працевлаштуванні осіб з числа військовослужбовців, звільнених із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, зокрема шляхом залучення до організації підприємницької діяльності» додати: а також вимушених переселенців і військовослужбовців після перебування в зоні АТО.

7.5. В Таблицю 2. «Показники професійної підготовки та використання робочої сили» доцільно ввести як найменування показника:

- Кількість працевлаштованих осіб із груп соціального і медичного ризику захворювання на туберкульоз.

8. Обласна комплексна Програма соціального захисту інвалідів, ветеранів війни та праці, пенсіонерів та незахищених

верств населення Житомирської області на 2013–2017 роки

8.1. в Розділ I «Загальна характеристика Програми» в якості співрозробника програми доцільно ввести Управління охорони здоров'я.

8.2. в назву програми доцільно ввести ветеранів та інвалідів АТО, як медико-соціальну групу ризику захворювання на туберкульоз.

8.3. в усіх закладах, підпорядкованих департаменту праці та соціального захисту населення облдержадміністрації, санаторіях, таке інше, забезпечити систематичне інформування громадян щодо профілактики туберкульозу. Рекомендувати для відповідних категорій людей з обмеженими можливостями проводити цю роботу з перекладом на жестову мову.

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАХОДІВ У ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

На виконання заходів, спрямованих на забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів соціально-економічної політики в Херсонській області, доцільно передбачити наступне.

Обласна цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз на 2013 – 2016 роки.

1.1. В рамках Обласної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013–2016 роки доцільна розробка **Плану заходів** для практичного втілення амбулаторної моделі лікування туберкульозу.

1.2. В організаційно-адміністративній частині **Плану заходів** доцільно передбачити розробку та затвердження районних/міських **Планів заходів** втілення амбулаторної моделі лікування захворювання на туберкульоз із врахуванням особливостей епідемічної ситуації у районі/місті, передбачивши виділення цільових асигнувань на їх реалізацію.

1.3. Зважаючи на загальносвітову констатацію того, що проблематика захворювання на туберкульоз лише на 15 відсотків є медичною, а інша її частина носить мультидисциплінарний соціальний характер, спираючись на нормативно-законодавчу базу України, зокрема, діючої ПКМ України від 23 травня 2001 р. №

559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок», доцільно:

1.3.1. В розділ 1 «Загальна характеристика обласної цільової соціальної Програми протидії захворюванню на туберкульоз...»

- ввести до числа **співрозробників** Обласної цільової соціальної програми основні структурні підрозділи Обласної державної адміністрації, а саме:

Департамент фінансів;

Департамент соціального захисту населення;

Департамент агропромислового розвитку;

Департамент з питань внутрішньої та інформаційної політики;

Управління з питань фізичної культури та спорту;

Департамент економічного розвитку та торгівлі;

Управління освіти, науки та молоді;

Управління культури;

Управління транспорту, дорожньої інфраструктури та зв'язку;

Департамент інвестиційної, туристично-курортної діяльності та промислової політики;

Службу у справах дітей;

а також обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше - **за узгодженням.**

- ввести до числа **учасників** Обласної цільової соціальної програми

ті ж основні структурні підрозділи Обласної державної адміністрації, а саме:

Департамент фінансів;

Департамент праці та соціального захисту населення;

управління охорони здоров'я;

Управління освіти і науки;

Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю;

Управління культури;

Управління сім'ї, молоді та спорту;

Департамент економічного розвитку, торгівлі та міжнародного співробітництва;

Управління промисловості, розвитку інфраструктури та туризму;

Управління агропромислового розвитку;

Службу у справах дітей;

Департамент містобудування, архітектури, будівництва та ЖКГ;

Районні та міські державні адміністрації;

а також обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше - **за узгодженням.**

1.4. - зважаючи на мультидисциплінарний характер відповіді на епідемію туберкульозу, а також підвищення відповідальності регіональних органів влади в рамках проведення адміністративної реформи, головним відповідальним виконавцем обласної програми

доцільно визначити **Першого заступника Голови Облдержадміністрації, а в містах і районах області – відповідно першого заступника (заступника) голови відповідної держадміністрації.**

1.5. В розділ 3. «Основні завдання Програми», та в розділ 6. «Очікувані результати виконання Програми» доцільно внести інформацію щодо запровадження амбулаторної моделі лікування туберкульозу.

1.6. В додаток 2. «Завдання і заходи з виконання обласної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013 – 2016 роки», у графу «Найменування завдання» доцільно внести інформацію:

- щодо амбулаторного лікування.

1.7. В п. 1.1 «Найменування показника» доцільно внести розробку і затвердження річних Планів щодо профілактики і боротьби із туберкульозом у кожний із департаментів, управлінь і служб ОДА, а також у обласних структурних підрозділах центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше - **за узгодженням**, із урахуванням запровадження амбулаторної моделі лікування, передбачивши виділення цільових асигнувань на їх реалізацію.

1.8. Передбачити внесення змін та доповнень в положення про структурні підрозділи ОДА, а також, за узгодженням, в положеннях про обласні структурні підрозділи центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше.

1.9. в стовпчик «Найменування заходу» доцільно внести роботу первинної ланки мережі щодо амбулаторної моделі лікування.

1.10. Доцільно передбачити компенсацію проїзду медичного працівника до пацієнта при реалізації амбулаторної моделі лікування.

1.11. Доцільно передбачити фінансову стимуляцію медичного працівника у разі ефективного лікування хворого (у вигляді доплати до зарплати, стимулюючих надбавок, тощо), за відвідування хворого.

1.12. Передбачити заохочення медичних працівників у разі виявлення ними туберкульозу на ранніх стадіях.

1.13. Передбачити визначення і періодичне уточнення груп ризику щодо туберкульозу в області, зважаючи на регіональні особливості.

1.14. Зважаючи на відсутність у Херсонській області спеціалізованої обласної Програми розвитку громадянського суспільства, доцільно ввести в Обласну цільову соціальну програму протидії захворюванню на туберкульоз на 2013 – 2016 роки наступні напрямки і заходи:

1. вивчення громадської думки щодо втілення амбулаторної моделі лікування;

2. висвітлення у обласних ЗМІ засідань обласної координаційної ради з питань боротьби із туберкульозом і СНІДом;

3. інституційну підтримку громадських волонтерських рухів щодо профілактики і супроводження лікування туберкульозу, в тому числі на амбулаторному етапі;

4. заходи по сприянню громадським організаціям (в тому числі протитуберкульозного напрямку) щодо формування лідерів місцевих громад;

5. конкретною статтею передбачити кошти на соціальне замовлення, конкурси місцевих грантів для НУО (в тому числі для НУО, що беруть участь у реалізації амбулаторної моделі лікування).

1.15. Зважаючи на відсутність у Херсонській області спеціалізованої обласної

Програми перебування, утримання та обслуговування паліативних хворих на амбулаторному етапі, передбачити розробку такої програми, визначивши в її рамках місце перебування таких хворих, наприклад, у хоспісних відділеннях.

1.16. Для зниження ризику розповсюдження інфекції і відсутності у Херсонській області спеціалізованої обласної соціальної **Програми для широких верств населення,** доцільно вирішити проблему зацікавлення хворих, в першу чергу, зі складних груп ризику (алкозалежні, безхатченки, малозабезпечені, наркозалежні, хворі із асоціальною поведінкою) шляхом виділення продуктових наборів на 2 тижні.

Одночасно передбачити відмову у наданні цих наборів у разі порушення режиму лікування.

Також доцільно передбачити для пацієнтів, що проходять амбулаторне лікування, підписання Угоди із медичним закладом, що передбачає, крім іншого, отримання пайка, вміст якого закріплений відповідним наказом і не може бути зменшений.

1.17. В складі діючої **Обласної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013–2016 роки і подальші роки,** доцільно передбачити розробку і виконання окремого Плану заходів щодо підвищення ролі первинної ланки, що передбачає:

- виявлення туберкульозу, в тому числі супроводження лікування хворих на амбулаторному етапі;
- навчання представників первинної медичної ланки виявленню і лікуванню туберкульозу на амбулаторному етапі;
- створення ДОТ кабінетів в первинній мережі;

1.18. Доцільно відповідно до змін соціальної та епідемічної ситуації в області, раз на один-два роки переглядати затверджені групи ризику на туберкульоз, включивши до них невідкладно учасників АТО і переселенців із зони АТО.

1.19. Доцільно передбачити в складі діючої **Обласної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013–2016 роки і подальші роки,** окремий План заходів із санітарного супроводження протидії туберкульозу, посиливши діяльність органів санітарно епідемічного контролю.

1.20. Доцільно передбачити в діючій програмі проведення тренінгів із дільничними співробітниками поліції, соціальними робітниками, іншими категоріями посадових осіб щодо профілактики туберкульозу і, зокрема, супроводження амбулаторної моделі лікування. Залучати до тренінгів і матеріальної допомоги в частині фінансування пайків представників церков, що входять до Ради Церков України.

1.21. Зважаючи на відсутність сталого медико-соціального впливу на контингент непрацюючого населення працездатного віку (який складає до 70 % від населення області), спільно із Фондацією «Українці проти туберкульозу» опрацювати можливість проведення операційного дослідження щодо шляхів подолання зазначеної проблеми.

2. Доцільно рекомендувати Облдержадміністрації з метою підвищення ефективності протидії туберкульозу в області, зважаючи на підвищення ролі і відповідальності регіональних адміністрацій за стан справ в умовах адміністративної реформи:

2.1. звернутися до центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ

таке інше - внести зміни і доповнення до положення про обласні структурні підрозділи цих органів щодо протидії епідемії туберкульозу (зокрема, щодо проведення профілактичних заходів у відповідних групах населення).

2.2. При проведенні Колегій Обласної державної адміністрації заслуховувати щодо стану із протидією соціально-небезпечній епідемії туберкульозу в Херсонській області всі департаменти, управління та служби Держадміністрації відповідно до їх планів участі у протидії епідемії туберкульозу, зважаючи, що ця проблема є лише на 15 відсотків медичною.

Також доцільно заслуховувати і звіти керівників регіональних підрозділів центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше щодо профілактики і боротьби із туберкульозом, в тому числі серед категорій людей, що знаходяться у зоні їх відповідальності – наприклад, мігрантів тощо.

2.3. З метою надання якісного медичного обслуговування і обстеження тимчасово переміщених осіб, учасників АТО, переселенців із зони АТО, інших категорій ризику, доцільно рекомендувати Херсонській ОДА закріпити угодою співпрацю між Держміграційною службою, Військовим комісаріатом та департаментом охорони здоров'я ОДА для одержання відповідної інформації і проведення профілактичних робіт.

2.4. Доцільно звернутися до Національної ради протидії туберкульозу і ВІЛ-інфекції/СНІДу щодо звернення до Президента України та Кабінету Міністрів України:

- щодо визначення персонально відповідальними за виконання заходів щодо протидії епідемії туберкульозу керівників державних адміністрацій;

- щодо внесення змін та доповнень до положення про центральні органи виконавчої влади та їх регіональні підрозділи, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сферах виконання покарань, міграції, внутрішніх справ таке інше щодо профілактики і боротьби із туберкульозом, в тому числі серед категорій людей, що знаходяться у зоні їх відповідальності – наприклад, мігрантів тощо;

- щодо внесення змін до бюджетного кодексу України з питань фінансування громадських організацій;

- щодо внесення змін в рейтингову оцінку роботи Державних адміністрацій, надавши позитивний рейтинг за підвищення рівня виявлення випадків захворювання на туберкульоз, таким чином стимулювавши цю роботу щодо визначення реальних масштабів захворювання, який ВООЗ визначає за розрахунковими показниками.

3. В обласні галузеві програми доцільно включити:

3.1. В програму, що розроблятиметься на заміну «Програми розвитку інформаційного простору Херсонської області на 2015–2016 роки»,

- в додаток «Заходи щодо реалізації програми розвитку інформаційного простору...» до Програми, в п. 5 розділу I (Формування регіональної політики у сфері розвитку інформаційного суспільства (**Формування та реалізація чіткої регіональної інформаційної стратегії**)) доцільно внести ряд пунктів «Завдання і заходи з виконання обласної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013 – 2016 роки», а саме:

3.1.1. розроблення обласної стратегії інформаційної кампанії з питань протидії захворюванню на туберкульоз;

3.1.2. розроблення та впровадження регіонального плану заходів з інформування та залучення населення до заходів з профілактики захворювання на туберкульоз;

3.1.3. в якості індикатору внести кількість районів, у яких виконуються регіональні плани заходів з інформування населення щодо протидії захворюванню на туберкульоз;

3.1.4. в плані виготовлення та розміщення соціальної реклами передбачити протитуберкульозну соціальну рекламу, у тому числі і про переваги амбулаторного лікування;

3.1.5. передбачити підвищення інформованості різних верств населення, в першу чергу – соціальних і медичних груп ризику на захворювання, хворих та членів їх сімей з питань туберкульозу та його амбулаторного лікування;

3.1.6. проведення інформаційних акцій з нагоди Всесвітнього і Всеукраїнського дня боротьби із туберкульозом;

3.1.7. розробка та видання електронного та надрукованого щоквартального бюлетеню щодо стану з туберкульозом в області із списком розсилки, в першу чергу керівництву області.

3.2. В програму, що розроблятиметься на заміну «Програми зайнятості населення Херсонської області на період до 2017 року» доцільно включити:

3.2.1. До п. 1.4. Програми щодо організації оплачуваних громадських робіт, а також до п. п. 1.10; 1.11; 1.12 в стовпчик «Завдання, визначене документом» включити:

- Залучати **безхатченків**, вживаючи заходів для відновлення документів (паспортів), одночасно пов'язавши відновлення документів із організацією місцевого обліку зазначених осіб та організацією їх перевірки на туберкульоз.

- В стовпчик «Виконавець» додати управління внутрішніх справ (поліції).

3.2.2. До розробників Програми доцільно включити управління внутрішніх справ (поліції).

3.2.3. Включити в стовпчик «Завдання, визначене документом»:

- з метою підвищення рівня зайнятості безробітного населення розробити пілотний проект в декількох районах Херсонської області, зобов'язавши органи поліції спільно із соціальними службами обрахувати і облікувати офіційно непрацюючий контингент і вжити заходи щодо офіційного працевлаштування.

3.2.4. Вжити заходів для поширення досвіду Цурюпинського району Херсонської області щодо обов'язкового проходження флюорографії і консультації лікаря при постановці на облік безробітних.

3.2.5. Включити в стовпчик «Завдання, визначене документом»:

- з метою зниження кількості випадків рецидивів забезпечити працевлаштування осіб, які вилікувались від туберкульозу. В якості індикатора заходу доцільно зазначити кількість осіб, які пройшли соціальну адаптацію і вилікувались від туберкульозу.

3.2.6. Оскільки приватні підприємці (фермери) працюють зі стихійними бригадами і ці підприємці не мають місцевих нормативних актів щодо обстеження найманих працівників на туберкульоз,

- Включити в стовпчик «Завдання, визначене документом»:

Зобов'язання приватних роботодавців забезпечити обстеження найманих працівників на туберкульоз (флюорографію) незалежно від виду діяльності.

3.2.7. Включити в стовпчик «Завдання, визначене документом»:

- розробка плану щодо навчання підприємництва осіб із соціальних і медичних груп ризику захворювання на туберкульоз.

- сприяння пріоритетному працевлаштуванню осіб із соціальних і медичних груп ризику захворювання на туберкульоз, в першу чергу із числа переселенців і учасників АТО, в тому числі - працевлаштування безробітних громадян, або виплата допомоги по безробіттю одноразово для зайняття підприємницькою діяльністю.

3.2.8. В Програму (стовпчик «Завдання, визначене документом»)

доцільно ввести контроль відповідними структурами ОДА виконання ПКМ України від 23 травня 2001 р. № 559 «Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок».

3.2.9. В Програмі (стовпчик «Завдання, визначене документом») з метою

контролю за використанням роботодавцями праці іноземців та осіб без громадянства з метою запобігання їх нелегальній зайнятості»

- доцільно зобов'язати Територіальну державну інспекцію з питань праці в області (за згодою), обласний центр зайнятості забезпечити контроль за проходженням робітниками обстежень на туберкульоз.

3.3. В «Обласну програму соціального захисту людей похилого віку, інвалідів та підтримки сім'ї, утвердження гендерної рівності і протидії торгівлі людьми на 2015 – 2019 роки» доцільно включити:

За відсутності у Херсонській області спеціалізованої програми соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території, районів проведення антитерористичної операції на територію

Херсонської області та військовослужбовців, працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, інших силових структур області, що брали участь у антитерористичній операції, у 2016 році, та у Програмі на наступні роки передбачити:

3.3.1. в назву програми доцільно ввести ветеранів та інвалідів АТО, як медико-соціальну групу ризику захворювання на туберкульоз.

- Соціальну та фінансову підтримку хворих на туберкульоз та членів їх сімей, в тому числі:

3.3.2 до п. 2 Заходів Розділу I Програми (Додаток №1 до Програми) - соціальну допомогу безробітним (непрацюючим) хворим 1,2 і 3 категорії;

3.3.3. до п. 7 Заходів Розділу I Програми (Додаток №1 до Програми) - компенсацію проїзду хворому або медичному працівнику на амбулаторному етапі лікування, в тому числі надання талонів для безкоштовного проїзду;

- обумовити, що соціальна допомога, гроші або продуктові пайки можуть бути виділені у разі дотримання режиму лікування на амбулаторному етапі.

3.3.4 до п. 2 Заходів Розділу I Програми (Додаток №1 до Програми) - забезпечити виплату грошової допомоги пацієнтам, які тимчасово не працюють.

3.3.5. до п. 2 Заходів Розділу I Програми (Додаток №1 до Програми) - надання гігієнічних наборів, безпосереднє надання (або створення умов) для забезпечення хворих, членів їх сімей та лікарів, що опікуються хворими на амбулаторному етапі лікування, відповідними засобами захисту.

3.3.6. до п. 8 розділу III Заходів «Створення безперешкодного середовища»

(Додаток №1 до Програми) – Рівень охоплення людей похилого віку, сімей інформаційно-

просвітницькою роботою щодо захворювання та туберкульоз, в тому числі інформацією щодо амбулаторної моделі лікування.

3.3.7. до колонки «завдання, визначене документом» розділу II Програми (Додаток №1 до Програми) - в усіх закладах, підпорядкованих департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації, санаторіях, таке інше, забезпечити стає інформування громадян щодо профілактики туберкульозу, в тому числі при амбулаторній формі лікування. Рекомендувати для відповідних категорій людей з обмеженими можливостями проводити цю роботу з перекладом на жестову мову.

3.5. В «Обласну цільову програму «Розвиток освіти Херсонщини – інвестиції в майбутнє регіону» на 2015 – 2018 роки» доцільно включити:

3.5.1. до колонки «Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)» **Переліку завдань і заходів обласної цільової програми -**

- заходи щодо інформування відносно профілактики туберкульозу, а також ознайомлення з амбулаторною моделлю лікування серед молоді шкільного віку, їх батьків; батьків дітей, що відвідують дошкільні заклади, серед молоді у закладах середньої спеціальної та вищої освіти.

- Створення сприятливих умов для формування свідомого ставлення молоді до збереження здоров'я, профілактики і боротьби із туберкульозом, в тому числі - шляхом організації занять з профілактики туберкульозу із залученням медичних працівників, а також шляхом сприяння розвитку волонтерського руху у навчальних закладах з питань профілактики туберкульозу, СНІДу, наркоманії, пияцтва, тютюнопаління.

3.6. В програму, що розроблятиметься на заміну «Програми "місцевих стимулів" для

медичних працівників на 2013 - 2016 роки» доцільно включити:

3.6.1. Зважаючи, що недостатнє забезпечення працюючих засобами індивідуального та колективного захисту негативно позначається на стані охорони праці, доцільно передбачити кошти, які пропонується залучити на виконання Програми та на придбання засобів індивідуального захисту в протитуберкульозних закладах.

3.6.2. Передбачити і визначити додаток до окладу медичному працівнику, який обслуговує амбулаторного хворого на дому – в залежності від фактичного навантаження.

3.7. Доцільно провести інформаційну освітню компанію з залученням медичних працівників щодо протидії туберкульозу та амбулаторної моделі лікування у існуючих обласних консультативних, за участю громадськості в якості членів, органах, а саме:

- Обласна рада з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу

- Громадська консультативна рада у справах інвалідів при обласній державній адміністрації

- Координаційну раду з питань сприяння розвитку громадянського суспільства при обласній державній адміністрації

- Обласна міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності та протидії торгівлі людьми

- Обласна робоча група з питань соціального захисту ветеранів із числа воїнів-інтернаціоналістів

- Регіональна рада з координації роботи щодо надання волонтерської та благодійної допомоги

- Робоча комісія для ведення переговорів із соціальними партнерами щодо підготовки

регіональної угоди із соціально-економічних питань.

До порядку денного засідань зазначених обласних консультативних органів за участі

громадськості доцільно включити тематику боротьби із епідемією туберкульозу, і зокрема, особливостей амбулаторної моделі лікування.

ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ПОСТРАДАВШИХ ОТ ТУБЕРКУЛЕЗА: ТУБЕРКУЛЕЗ ИЗЛЕЧИМ!

На примере Виктора Пилипенко, руководителя Ассоциации людей, которые переболели туберкулезом, в памятке было рассказано о его опыте борьбы с туберкулезом, пути к выздоровлению от этой болезни, подняты вопросы амбулаторного лечения и преимуществ амбулаторной формы лечения от туберкулеза.

Также была предоставлена информация о создании в Украине Ассоциации людей, которые переболели туберкулезом. Эта общественная организация призвана защищать права и интересы пострадавших от туберкулеза, представителей групп риска, всего населения Украины в условиях эпидемии туберкулеза.

Издание памятки стало возможно благодаря гранту, предоставленному в рамках проекта TB-REP, который финансирует Глобальный фонд

Туберкулез излечим! – так называется памятка для людей, пострадавших от туберкулеза, разработанная Фондацией «Общественное движение «Украинцы против туберкулеза» в рамках «Создание благоприятной общественно-политической ситуации для перехода на амбулаторную форму лечения туберкулеза в Украине».

для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией и реализует Центр PAS как Основной реципиент. (Мнение авторов, выраженное в данной памятке, может не совпадать с мнением ГФ, Основного реципиента и других партнеров проекта TB-REP).

Памятка была презентована на круглом столе «Обеспечение доступа к услугам по профилактике и лечению туберкулеза для труднодоступных и уязвимых групп населения в условиях перехода на амбулаторную модель лечения», который проводился Фондацией 14 июля 2016 в Херсоне. Экземпляры Памятки были розданы участникам встречи с персоналом и пациентами Херсонского областного противотуберкулезного диспансера.

Также во время рабочего визита в Киевский областной противотуберкулезный диспансер экземпляры памятки были вручены персоналу и пациентам диспансера.

На запросы заинтересованных лиц и организаций памятка была разослана в Запорожскую, Житомирскую и Николаевскую области.

Фундация «Общественное движение» Украинцы против туберкулеза» готова бесплатно предоставить определенное количество памятки общественным организациям, заинтересованным сторонам для их работы по противодействию туберкулеза. Для заказа памятки свяжитесь с нами по телефону +38 (044) 242-23-29 или по электронной почте stoptb@ukr.net

Также Памятку можно скачать по этой ссылке: http://stoptb.org.ua/images/poligraph/Buklet_Pamyatka_TB.pdf

1-Я РЕГИОНАЛЬНАЯ ВСТРЕЧА ПАРТНЁРОВ ПО АДВОКАЦИИ В СФЕРЕ ТУБЕРКУЛЕЗА

С 14 по 16 сентября 2016 г. в Киеве проходила 1-я региональная встреча партнёров по адвокации в сфере туберкулеза в рамках проекта «Укрепление систем здравоохранения для эффективного контроля над ТБ и МЛУ-ТБ в странах Восточной Европы и Центральной Азии» (TB_REP).

В ходе встречи обсуждалась работа, проведенная с начала проекта в странах-участниках, результаты ситуационного анализа внедрения амбулаторных моделей лечения, а также был проведен ряд сессий, направленных на развитие и совершенствование адвокационных навыков организаций, реализующих проект.

Во встрече принимали участие свыше 40 представителей из 7 стран, ведущие сотрудники Европейской коалиции по борьбе с ТБ, Глобального фонда для борьбы со СПИДом, ТБ и малярией, Европейского регионального бюро ВОЗ.

15 сентября 2016 г. в ходе второго дня работы Встречи Виктор Пилипенко, член Фундации «Общественное движение «Украинцы против туберкулеза» и представитель переболевших туберкулезом в Национальном совете по

вопросам противодействия туберкулезу и ВИЧ-инфекции/СПИДу, выступил с презентацией «Общественное движение «Всеукраинская ассоциация людей, переболевших туберкулезом».

В своей презентации он рассказал о зарождении Ассоциации, представил Декларацию принципов

и намерений Общественного движения «Всеукраинская ассоциация людей, переболевших туберкулезом», основные направления ее деятельности и стоящие перед ней задачи.

Также он проинформировал присутствующих о порядке вступления в Ассоциацию, а также регионах, в которых начали действовать ее представители.

В завершение своего выступления Виктор Пилипенко презентовал памятку для людей, пострадавших от туберкулеза, под названием «Туберкулез излечим!», разработанную Фондацией «Общественное движение «Украинцы против туберкулеза» в рамках проекта «Укрепление систем здравоохранения для эффективного контроля над ТБ и МЛУ-ТБ в странах Восточной Европы и Центральной Азии» (TB_REP).

